

Lisa 2.

Seisukohad Tartu valla arengukavale 2018 – 2030 laekunud ettepanekute arvestamise osas

Ettepaneku esitaja	Ettepanek ja esitaja põhjendus	Arvestamise otsus ja seisukoha põhjendus
Aune Sepp	<p>Ettepanek Tabivere lasteaias töötab Tabiveres 5 tavarühma, Maarjas liitrühm ja hoiurühm. Samuti töötab lasteaias beebikool. See muusika ja liikumise tunnid igal pool, see võiks maha võtta.</p> <p>Vajaduse põhjendus</p>	<p>Arvestada Parandus sisse viidud.</p>
Kalju Sakk	<p>Ettepanek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Käesoleval aastal pöörata enam tähelepanu Piirissaare teede korrashoiule. 2. Eraldada iga-aastaselt saarel üles kerkivate vajaduste rahuldamiseks 150 000 eurot (kassa praegu 370 000 eurot). 3. Saare ja ja valla tõhususe tõstmiseks tulevikus ehitada turismi- puhke- ja konverentsilinnak. Koht selleks on olemas. <p>Vajaduse põhjendus</p>	<p>Arvestada sisuliselt</p> <p>Selgitus Teede korrashoiu temaatika on arengukavas kajastatud ning eelarvestrateegias on iga-aastased vahendid valla teede korrashoiuks ette nähtud.</p> <p>Turismialane arendustöö Piirissaarel on arengukavas ühe olulise teemana kajastatud.</p>
Aadi Kaljuvee	<p>Ettepanek</p> <p>Lisada peatükk „2.6 Looduskeskkond“, mis annaks ülevaate praegusest ja planeeritavast: looduse seisundist, kaitsest, väärtuslikest rohealadest-puhkepiirkondadest ja loodusressursside jätkusuutlikust kasutusest.</p> <p>Vajaduse põhjendus</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sissejuhatuses on looduskeskkonda ja jätkusuutlikkust mainitud, aga eraldi peatükki pole pühendatud (erinevalt majanduslikust, sotsiaalsest ja kultuurilisest keskkonnast) - lk1: „Arengukavas esitatakse majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning <u>looduskeskkonna</u> arengu pikaajalised suundumused ja vajadused“ 2. Visioonis ja missioonis on see valdkond olulisel kohal, aga tegevusvaldkondades ja tegevustes see ei kajastu - lk3 „VISIOON: tagades looduskeskkonnast tuleneva säästliku mõtteviisi MISSIOON: jätkusuutliku arenguga omavalitsus“ 	<p>Mitte arvestada</p> <p>Selgitus Eraldi looduskeskkonna peatükki ei ole planeeritud lisada, loodustemaatika on integreeritud teistesse peatükkidesse. Nagu ka ettepanekus välja toodud, on looduskeskkonna temaatika vallas olulisel kohal, kajastudes arengukava visioonis ja missioonis. Lühike lõik looduskeskkonna kohta on ka valla üldiseloomustuses toodud.</p>

	3. Tartu valla eelmises arengukavas (2014-2020) oli keskkonna peatükk olemas	
Aadi Kaljuvee	<p>Ettepanek</p> <ol style="list-style-type: none"> lk 29 <u>ettevõtluse Indikaatorite</u> osa täiendada: „Kasutusele on võetud ... kohalikud loodusressursid“ asemel „Kasutusele on võetud ... kohalikud loodusressursid keskkonnasäästlikul ja kogukonnaga arvestaval viisil“ lk 29-30 <u>ettevõtlusestrateegilistes ülesannetes ja tegevustes</u> rõhutada ka keskkonnasäästlikkust¹ ja vallahva kaasamist lk 25-26 <u>elukeskkonna strateegilistes ülesannetes ja tegevustes</u> mainida ka liigirikka² loodusega puhke- ja rohealade³ säilitamist ja loomist <p>Vajaduse põhjendus</p> <ol style="list-style-type: none"> Sissejuhatuses (lk1), visioonis ja missioonis (lk 3) mainitud <u>loodussäästlikkus-jätkusuutlikkus</u> ei kajastu indikaatorites ja strateegilistes ülesannetes ja tegevustes (lk 29-30). Visioonis ja missioonis (lk3) on mainitud <u>kaasamine</u> „Väärtus: Tartu vallas on iga inimene kallisvara.“ ja „Väärtus: Tartu valla juhtimine on läbipaistev ning arengu-protsessides võimaldatakse osaleda kõikidel osapooltel.“, aga see ei kajastu strateegilistes ülesannetes ja tegevustes. 	<p>Arvestada</p> <p>Selgitus Täiendused antud punktides osaliselt sisse viidud.</p>
Aadi Kaljuvee	<p>Ettepanek</p> <p>Viia kooskõlla sissejuhatuse, visiooni ja missiooni <u>loodussäästlikkus-jätkusuutlikkus</u> ja alapeatükkide SWOT analüüsi Ohud ja Nõrkused. Lisada Ohud ja Nõrkused, mis mittesäästliku majandamise korral nulliksid tulevikus loodusest saadavad Tugevused ja Võimalused. Lisada Tugevused ja Võimalused, mis tagavad looduskeskkonna ja -ressursside kestmise.</p>	<p>Arvestada osaliselt</p> <p>Selgitus Ettevõtlusploki ohtudesse on lisatud mittesäästliku majandamise oht.</p>

¹ Mõistlik on tselluloositehase sarnaseid vastuseise ette näha ja kohaliku rahvaga arvestada ka ettevõtlust arendades

² Liigirikkuse all on silmas peetud seda, et tõsiseltvõetav haljastus sisaldab lisaks murule ka põõsa- ja puurinnet ja linnustikule sobilikke pesapaiku

³ Haapsalu sarnast vastuseisu kohaliku rahva ja omavalitsuse vs RMK vahel võiks ennetada ([artikkel Lääne Elus](#))

	<p>Vajaduse põhjendus</p> <p>Alapeatükkides tunnistatakse loodusest <u>saadavaid</u> väärtusi Tugevuse ja Võimalusena (lk 14, 23, 28, 32, 37), aga puudub jätkusuutlikkust tagav loodusesse <u>vastu-antav</u> - kaitse ja majandamis-säästlikkuse soosimine. Looduse kaitset-säästmist on mainitud hoopis Ohuna või Nõrkusena (lk 24, 28, 32). Sellega minnakse vastuollu sissejuhatuse ja visiooni-missiooniga.</p>	
<p>Kairi Post (Puhtaleiva küla)</p>	<p>Ettepanek – Kergliiklustee ehitus teelõigul Tartumaa Tartu vald Puhtaleiva küla (alates Kukulinna teets Jõgeva-Tartu mnt ääres) kuni Äksi kirik.</p> <p>Vajaduse põhjendus Kirjeldatud teelõigu ääres elab väga palju peresid, kus on kasvamas lapsed. Majapidamisi antud teelõigu ääres on 21. Kuna tegemist on väga suure liikluskoormusega teelõiguga, siis on ohtlik kõndida, sõita jalgrattaga, lapsevankriga antud teelõigul. Kergliiklustee tuleb Tartust kuni Kukulinna tee otsani ning jätkub Äksi kiriku juurest Tabivereni. Miks on tegemata antud väike teelõik? Paljud inimesed sooviks antud teelõigul kergliiklusteel kõndida, sporti harrastada jms, kuid neil puudub julgus minna suure maantee äärde. Jah, on inimesi ja lapsi, kes seda teevad, kuid see on otsene oht nende elule ja tervisele.</p>	<p>Arvestada sisuliselt</p> <p>Selgitus Kergliiklusteede arendamine on arengukavas planeeritud. Kergliiklusteede ruumiline võrgustik lahendatakse üldplaneeringu koostamise käigus.</p>
<p>Küllli Kell</p>	<p>Ettepanek Piirissaare inimestega rääkides teen nende soovil avalduse Piirissaarele kogukonnaköögi rajamiseks.</p> <p>Vajaduse põhjendus Nii saab võimaluse köögis toitu valmistada. Peab olema mingi baas väikeettevõtluse arendamiseks, see võimaldab korraldada saarel toitlustusteenust ja on koht kohalike hoidiste valmistamiseks, sh müügiks. Õpitubade läbiviimine, kohaliku toidutraditsiooni tutvustamine. Tervisetõendite ja muu hügieenidokumentatsiooniga tegelevad naised ise.</p>	<p>Arvestada</p> <p>Selgitus Kogukonnaköögi loomise plaan arengukava turismi alapunkti tegevuste juurde sisse viidud. Lisame arengukavasse täiendava peatüki, milles kirjeldame ära Piirissaare strateegilised arenguvajadused.</p>
<p>Fjodor Korotkov (Piirissaare saarevanem)</p>	<p>Ettepanek Teen ettepaneku lisada Tartu valla 2018-2030 aastate eelarve strateegiasse järgmised Piirissaarele olulised objektid:</p>	<p>Arvestada sisuliselt</p> <p>Selgitus Kohaliku omavalitsuse</p>

<p>ja Valentina Aman (volikogu liige)</p>	<p>1. palvemaja taastamine Saare külas – 100 000 eur 2. Saare külas kalda kindlustuse ehitus – 150 000 eur 3. Tooni ja Saare külade vahelise tee välisvalgustuse ehitamine – 50 000 eur 4. Põhja kanali süvendamine – 100 000 eur 5. Saare külas asuva üldkasutatava ranna rekonstrueerimine koos laste mänguväljaku ehitusega – 90 000 eur</p>	<p>arengukavas fikseeritakse reeglina arengu pikaajalised suundumused ja vajadused. Konkreetseid üksikobjekte nii detailselt välja ei tooda.</p> <p>Piirissaare ruumiline areng lahendatakse üldplaneeringu koostamise käigus.</p> <p>Samas on kõik toodud ettepanekud märksõnaliselt arengukavas kaetud: kultuurialaste tegevuste all on välja toodud „kultuuri- ja seltsielu vajadustele vastav infrastruktuuri väljaarendamine, sh ... kirikud...”, turisminduse all „avalike supluskohtade korrastamine, sh .. Piirissaare rannad..”, elukeskkonna arendamise all „valla... tänavavalgustuse rekonstrueerimine, sh ... Piirissaare tänavavalgustus...”.</p> <p>Lisame arengukavasse täiendava peatüki, milles kirjeldame ära Piirissaare strateegilised arenguvajadused.</p>
<p>Indrek Ranniku</p>	<p>Ettepanek Palun lisada arengukavasse Vasula järve supelranna taastamine.</p>	<p>Arvestada</p> <p>Selgitus Tartu valla avalike supluskohtade hooldamine ja korrastamine on arengukava tegevusplaanis sees. Lisame märksõnana ka Vasula järve.</p>
<p>Katrin Kool</p>	<p>Ettepanek: Rajada pinnatud tee Maarja-Magdaleenast Otslava poole edasi.</p> <p>Vajaduse põhjendus: Antud hetkel on meie poole tulev kruusatee pidevalt peale pikemat vihmaperioodi nii auklik, et võimatu on seda normaalselt sõiduautoga läbida (eriti see lõik, mis algab kohe peale alevimärgi lõppu ja lõppeb 7 elumajaga).</p>	<p>Mitte arvestada</p> <p>Selgitus Tegemist on riigiteega, mille hooldusega peab tegelema Maanteeamet. Teehooldusele on valla arengukavas viide olemas ja valla eelarvestrateegias vahendeid ette nähtud. Samas tehakse töid arvestades prioriteete ja</p>

		enamvajadusi, vallas koostatakse teehoiukava, mille alusel tööd teostatakse.
Katrin Kool	<p>Ettepanek: Panna tänavavalgustus samale teele vähemalt Antsu taluni</p> <p>Vajaduse põhjendus: Vajalik pimedal ajal tänavavalgustus, sest väikesed lapsed käivad kooli ja huviringidesse ning peavad pimedat aega saabudes tulema koju kottipimedas (praegusel hetkel lõppeb kahjuks tänavavalgustus meie suunal ära enne meid ehk alevimärgistusega).</p>	<p>Arvestada sisuliselt</p> <p>Selgitus Tegemist on riigiteega, mille hooldusega peab tegelema Maanteeamet, kuid vallas on võimalik riigitee äärde valgustust panna. Tänavavalgustusele on valla arengukavas viide olemas ja valla eelarvestrateegias vahendeid ette nähtud. Samas tehakse töid arvestades prioriteete ja enamvajadusi, vallas koostatakse teehoiukava, mille alusel tööd teostatakse.</p>
Tiina Priestman	<p>Ettepanek:</p> <p>Punkt 2.1.2.1 “Valla koolid on kaasaegset, kvaliteetset ja konkurentsivõimelist haridusteenust osutavad, omanäolised haridusasutused”</p> <p>muuta</p> <p>“Valla koolid on avatud ja kogukondi kaasavad haridusasutused, mille tegevused lähtuvad õppija arengu toetamisest ja kaasaegsest õpikäsitusest”</p> <p>Vajaduse põhjendus: Hariduselu korraldamine vallas võiks lähtuda riiklikust strateegiast, mille keskmeks on kaasaegne õpikäsitus. Teenust osutavas asutuses töötavad eeldatavasti teenindajad ja ma ei usu, et õpetajad selle nägemusega samastuvad.</p>	<p>Arvestada</p> <p>Tekst ettepanekus tooduna sisse viidud.</p>
Tiina Priestman	<p>Ettepanek:</p> <p>Punkt 2.1.2.2 “Vallas on väärtustatud haridustöötajaid kui kohaliku intelligentsi esindajaid”</p> <p>ümbesõnastada,</p> <p>nt “Vallas on haridustöötajad väärtustatud” või “Vald väärtustab oma haridustöötajaid” Nii või naa</p>	<p>Arvestada</p> <p>Tekst ettepanekus tooduna sisse viidud.</p>

	<p>ilmneb see ju eelkõige selles, et valla haridustöötajatele on tagatud vääriline tasusüsteem (mis ei hõlma ainult palga suurust, vaid ka töökeskkonda, enesearendamisvõimalusi jne), enesetäiendamisevõimalused ja toetus tööga toimetulemiseks. Visiooniks oleks nüüdisaegset õpikäsitust praktiseerivate õpetajate töötamine koolides ja nende järelkasvu tagamine. Õpetajate läbipõlemise ennetamiseks on saadaval nõustamine ja spetsialistide tugi (nt kasvõi koostöös Tartu linnaga?).</p> <p>Vajaduse põhjendus: Tänapäeval on mõni intelligentne emotsionaalselt, mõni sotsiaalselt ja mõnel on lihtsalt palju faktiteadmisi. Pealegi on õpetajaskond vähemalt linnalähedastel aladel suures osas Tartust kohale käiv. Vald peaks tõsiselt mõtlema sellele, kuidas tulevikus konkureerida teiste omavalitsustega õpetajate järelkasvu tagamisel olukorras, kus õpetajaid ei jagu juba praegu.</p>	
Alo Ainomäe	<p>Ettepanek Lähtele jõusaali planeerimine</p> <p>Vajaduse põhjendus Korralik jõusaal peaks spordikooli juurde kuuluma.</p>	<p>Arvestada</p> <p>Selgitus Teema on markeeritud spordi alaploki strateegiliste ülesannete all: Lähte-Palalinna tervise- ja spordikeskuse multifunktsionaalsuse edasiarendamine ja tervishoiu alaploki all: Edasi on arendatud Lähte tervisespordikeskust.</p>
Alo Ainomäe	<p>Ettepanek Lähte ÜG staadioni rekonstrueerimine</p> <p>Vajaduse põhjendus Jooksurajad, samuti teiste alade rajatised on amortiseerunud. Arvestades staadioni igapäevast kasutust kooli ja spordikooli poolt oleks rekonstrueerimine hädavajalik.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Selgitus Lähte kooli staadioni renoveerimine on arengukava spordi alaploki strateegilise ülesandena välja toodud.</p>
Alo Ainomäe	<p>Ettepanek Kooli planeerimine Vahi-Raadi piirkonda</p> <p>Vajaduse põhjendus Vahi-Raadi piirkonna jätkuv kasv.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Selgitus Teema on markeeritud koolihariduse alaploki all strateegilise eesmärgina:</p>

		Arendada välja Raadil uus hariduskeskus (lasteaed, kool) aastaks 2030.
Suire Ratassepp	<p>Ettepanek Maarja-Magdaleena rahvamaja hoovipoolsele küljele rajada elektriliin</p> <p>Vajaduse põhjendus Rahvamaja hoovipoolses küljes on majja sissepääs, mille kohal väike elektripirn. Pimedal ja porisel ajal peab hoolega vaatama kuhu astuda.</p>	<p>Mitte arvestada</p> <p>Selgitus Rahvamaja ei kuulu valla bilanssi, krundisisesed vajalikud tööd peaks tegema omanik. Samas saame valla poolt pakkuda koostööd ja tuge investeringute teostamisel.</p>
Suire Ratassepp	<p>Ettepanek Suunav valgustus Maarja-Magdaleena kirikule.</p> <p>Vajaduse põhjendus Kiriku külapoolsel küljel kasvavad kõrged puud. Pimedal ajal ei ole kirikut nähagi. Maarja-Magdaleena kirik ei kuulu küll vallale, kuid valla ja kiriku koostööna võiks positiivse lahenduseni jõuda. Valgustatud kirik mõjuks kogukonna arengule positiivselt.</p>	<p>Mitte arvestada</p> <p>Selgitus Kirik ja krunt, kus kirik asub, ei kuulu valla bilanssi, krundisisesed vajalikud tööd peaks tegema omanik. Samas saame valla poolt pakkuda koostööd ja tuge investeringute teostamisel.</p>
Martin Pedak	<p>Ettepanek Palun lisada arengukavasse Tartu valla arengukava muudatused</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Noortele vaba aja ja sportimise võimalused <ul style="list-style-type: none"> ○ Noortekeskus Vahile ○ Raadi jalgpallistaadion Tila külla ● Postkontor/Postipakkide väljastuspunkt/Automaat/Pakkide kättesaamine Raadi postkontorist või uuest kohast. ● Tartu linna lähipiirkonnale eraldi planeering: <ul style="list-style-type: none"> ○ Keskuse maa funktsioonide täpsustamine - mitmekesisus kohustuslikuks, mitte valikuliseks <ul style="list-style-type: none"> ■ Vaba aja, sotsiaal, spordi, kaubandus, (väike)äripindasid ○ Planeerimispehmoitmed <ul style="list-style-type: none"> ■ Parkimise pehmoitmed ■ Kergliikluse pehmoitmed ■ Kõnniteede pehmoitmed ■ Haljastuse pehmoitmed ■ Erinevate vanusegruppide laste atraktsioonid ■ Sportimise pehmoitmed ■ Heakord, sh lemmikloomad ● Kergliiklusteede võrgustik - ühendused linnaga ning (huvitavate) piirkondadega vallas 	<p>Arvestada sisuliselt</p> <p>Selgitus Ettepanekus toodud teemapunktid on peasjalikult arengukavas laiapõhjalisemate strateegiliste tegevustena kajastatud.</p> <p>Näiteks</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „...huviharidusasutuste ja noortekeskuste (seniste säilitamine ja uute loomine nt Kõrveküla spordihoones, Raadil, Lähtel Maanaiste Seltsi ruumides, Tammistu kultuurimajas) võrgu olemasolu tagamine...”; 2. „Süsteemse ja tõhusa üldplaneeringu ja detailplaneeringute koostamine ja elluviimine, sh piirkondade eripärasuse põhine arengu kavandamine ja planeerimine (elamualad, tööstusalad, turismipiirkonnad – näiteks Raadi, Kõrveküla, Tabivere, Piirissaare jne), arengute suunamine,

	<ul style="list-style-type: none"> o Keskuse teelt - Cramo ristmikuni o Cramo ristmikust - Aruküla teeni o Raadimõisa planeeritud kõnni ja kergliiklusteede valmis ehitamine o Vahi tee - Maxima-Vahi tööstuspark o Kõrveküla-Kvissental o Kõrveküla-Vasula-Jõgeva mnt. ● Aktiivse sportimisvõimaluste laiendamine näiteks Lähtel (wake park, vms) ja Autoralli keskus Jõhvi maantee ääres. ● Digitaalne nägu ja tegu o Kodulehekülgede konsolideerimine o Infohalduse korraldus ja kajastamine kodulehel, FBs ja ajalehes. o Asjaajamise korraldamine digitaalsete vahenditega ● Kohalike kogukondade pidev kaasamine ● Raadi piirkonda hariduskeskus ● Raadi piirkonda sõimerühmadega lasteaed ● Valla keskus Raadile 	<p>multifunktsionaalsuse tagamine”;</p> <p>3. „Kergliiklusteede võrgustruktuuri kaardistamine, planeerimine, edasiarendamine ning ühendamine Tartu linna võrgustikuga ja teiste piirnevate omavalitsustega”;</p> <p>4. „Valla kultuuri- ja seltsielu vajadustele vastav infrastruktuuri väljaarendamine (sh muuseumid, raamatukogud, seltsimajad, külakeskused, kirikud, spordi- ja tervisearenduse keskkonnad jms).</p> <p>5. „Järjepidevalt on korrastatud senised ning loodud uued terviserajad, matkarajad, puhkealad, spordirajatised, lasteasutuste ja huvikoolide juures olev taristu, veekogude rannad ja sealsed meelelahutuslikud taristud ning noorte aktiviseerimiseks mõeldud paigad”;</p> <p>6. „Raadi piirkonnas mitmekesisema elu- ja ettevõtluskeskkonna loomise toetamine (sh avaliku ja ärimaa planeeringute teostamise tugi)” jne</p> <p>Mitte arvestada valla keskuse Raadile ehitamise ettepanekut.</p> <p>Objektide kaupa investeringuid arengukavas välja tuua ei ole otstarbekas, sest see tegelikkuses piirab ja kitsendab arengukava.</p> <p>Erinevate objektide ruumiline plaan lahendatakse üldplaneeringu koostamise käigus.</p>
Anneli Kumar	<p>Ettepanek Kõrveküla spordihoone kapitaalremont, juurdeehituse tegemine koos noortekeskusega ja staadioni rajamine spordihoone juurde.</p> <p>Vajaduse põhjendus: Kujundada Kõrveküla spordihoonest Kõrveküla spordi-ja vabaajakeskus. Praegused</p>	<p>Arvestada sisuliselt</p> <p>Selgitus Ettepanekus toodud teemapunktid on peamiselt arengukavas laiapõhjalisemate strateegiliste tegevustena kajastatud.</p>

	<p>sportimistingimused on väga halvad, ei võimalda täies mahus kooli kehalise tundide ja treeningute tegemist. Kuna spordihoone juures on avar roheala, siis kujundada sellest ala, kus ka väljas on võimalused sportlikeks tegevusteks: olemas on praegu võrkpalliplatsid, aga rajada juurde näiteks väljõusaali, väli pinksilauad jms. See võimaldaks nii noortel kui ka teistel huvilistel vabas õhus tegeleda sportlike tegevustega.</p> <p>Spordihoone juures peaks asuma ka noortekeskus, nii saaks noored oma vaba aega sisustada nii hoones sees kui väljas, sportides või osaledes noortekeskuse poolt pakutavates tegevustes.</p> <p>Selles spordi-ja vabaajakeskuse ühes osas võiks asuda ka muusikakool. See võimaldaks noortel tegeleda huvitegevusega ühes kohas: kes läheb trenni, kes muusikakooli, samas oleks ka noortekeskus, kus noored saaks sisustada oma vaba aega oodates muusikatundi või trenni.</p> <p>Rajada spordihoone juurde uus staadion, kuna seal on palju avarust ja ruumi. Kooli juures on kõik väga kokku surutud ja territooriumi ei jagu, et kõik spordiks vajaminev (spordihoone, staadion, välitegevused) sinna lähedalt ära mahutada.</p> <p>Et lastel oleks turvaline teekond kooli juurest spordihoone juurde, tuleb rajada Hariduse tn äärde piiretega kõnnitee, mis läheb edasi esimese tiigi äärt mööda spordihooneni.</p>	<p>Näiteks:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Kõrveküla spordihoone vajadusepõhine rekonstrueerimine”; 2. „...noorsootöö ja huvihariduse valdkonna struktuuri korrastamine, sh huviharidusasutuste ja noortekeskuste (seniste säilitamine ja uute loomine nt Kõrveküla spordihoones, Raadil, Lähtel Maanaiste Seltsi ruumides, Tammistu kultuurimajas) võrgu olemasolu tagamine...”; 3. „Kergliiklusteede võrgustruktuuri kaardistamine, planeerimine, edasiarendamine ning ühendamine Tartu linna võrgustikuga ja teiste piirnevate omavalitsustega”. <p>Mitte arvestada staadioni rajamist spordihoone juurde.</p> <p>Erinevate objektide ruumiline plaan lahendatakse üldplaneeringu koostamise käigus.</p>
<p>Anneli Kumar</p>	<p>Ettepanek Rajada uus kool Raadi piirkonda.</p> <p>Vajaduse põhjendus: Kõrveküla koolis on hetkel 400 õpilast, kellest ligikaudu 40% käib seal Raadi piirkonnast (siia alla läheb ka suur osa Tila külast). Lähimineviku kogemus ja lähituleviku prognoos lubab eeldada, et Raadi piirkonda elama asujate arv suureneb veelgi ja väga paljud nn Raadi piirkonna elanikud soovivad, et kool asuks kodule lähemal Raadi piirkonnas. Vallal on Raadimõisa hotelli kõrval olemas ka vajalik maa.</p> <p>Praegu planeeritav Kõrveküla kooli juurdeehitus on liiga suur. Sinna on mõeldud 3 paralleeli, see teeks õpilaste arvuks 648. Lisaks on sinna kavandatud spordihoone, 80-kohaline parkimisala ja staadion. Alles pidi jääma ka lasteaia moodul. <u>Selline kompleks katab kogu kooli territooriumi ja seeläbi</u></p>	<p>Arvestatud</p> <p>Selgitus Raadile uue kooli rajamine on arengukavas fikseeritud: „Arendada Raadil välja uus hariduskeskus (lasteaed, kool) aastaks 2030, ühises koostöös Tartu linna, erakoolide ja teiste investoritega.”</p> <p>Kõrveküla kool ja tulevane Raadi kool saavad olema üksteist täiendavad, mitte teineteist välistavad.</p>

	<p>kaob ära täielikult roheala, mida praegusel hetkel kasutavad nii lasteaia-kui koolilapsed. Kuna see on Kõrveküla ainuke ilusa haljastusega park/roheala, siis kasutavad seda ka paljud külaelanikud oma lastega jalutamiseks.</p> <p><u>Kõige suurem probleem on aga liikluskorraldus:</u> Vasula tee, Kooli tn ja Lasteaia tn on juba praegu väga suure koormusega. Kui kool läheb käima täisvõimsusega (648 õpilast) ja lasteaed (230 last), lisaks lasteaia ja kooli töötajad, juurde on tulnud elamuid Kooli tn ja Vasula tee otsa, siis sellist liikluskorraldust nimetatud tänava elanikud ei soovi. Seepärast on mõistlik ehitada kool Raadi piirkonda, läbi selle on Raadi piirkonna elanikud rahul ja see vähendaks müra – ja liikluskorraldust Kõrvekülas.</p>	
Anneli Kumar	<p>Ettepanek Renoveerida Lähte Ühisgümnaasiumi staadion</p> <p>Vajaduse põhjendus:</p> <p>Staadion on Lähte kooli juurde rajatud 1963. aastal, mis tänaseks päevaks on amortiseerunud ja vajab kaasajastamist. Kuna Lähte kooli juures on spordiklass (40 õpilast), tegutseb spordikool (300 õpilast) ja suvevaheaeg on täisspordilaagreid, siis vajab see kaasajastamist.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Selgitus Lähte kooli staadioni renoveerimine on arengukava spordi alaploki strateegilise ülesandena välja toodud.</p>
Anneli Kumar	<p>Ettepanek Rajada Lähte spordihoone juurde jõusaal ja noortekeskus</p> <p>Vajaduse põhjendus:</p> <p>Jõusaal on oluline osa treeningutes. Jõusaali järele on suur nõudlus, küsitakse ja avaldatakse nõrdimust, et seda ei ole.</p> <p>Väga mõistlik oleks rajada spordihoone juurde ka noortekeskus. Kuna väga paljud noored käivad spordihoones tennis ja C-korpuses muusikakoolis (kõrvalmaja), aga neil ei ole realselt kohta, kus ootamisajal olla, siis oleks väga mõistlik, et noortekeskus oleks nende majade juures. Lisaks saavad seda kasutada ka õpilaskodu noored. Paljud lapsed, kes ootavad bussi, saaksid samuti kooli juures oma ootamisaega sisustada noortekeskuses.</p>	<p>Arvestatud osaliselt</p> <p>Selgitus Ettepanekus toodud teemapunkt on peasjalikult arengukavas laiapõhjalisemate strateegiliste tegevustena kajastatud: „Lähte-Palalinna tervise- ja spordikeskuse multifunktsionaalsuse edasiarendamine.”</p> <p>Noortekeskus on Lähtel planeeritud senisesse Maanaiste Seltsi majja.</p>

<p>Anneli Kumar</p>	<p>Ettepanek Koostada külade haljastusplaanid ja neid järjest ellu viia.</p> <p>Vajaduse põhjendus: Näiteks - väga kiiresti kasvavas Raadi piirkonnas on haljastus olematu, vaja on istutada puid ja rajada rohealasid, parke. Probleemiks ongi uusarendused, kus majad kerkivad ülikiiresti, aga rohealasid võiks olla rohkem. Valla inimesed hindavad elukeskkonda, kus on piisavalt rohelist, haljasalasid ja vabaaja veetmise võimalusi.</p>	<p>Arvestada sisuliselt</p> <p>Selgitus Ettepanekus toodud teemapunkt on peasjalikult arengukavas laiapõhjalisemate strateegiliste tegevustena kajastatud. 1. „Valla erinevate piirkondade elukeskkonna mitmekesistamine (sh terviserajad, sporditaristu, skatepargid, välivõimlad, wakepargid, laste ja noorte mängualad)“; 2. „Aktiviseerida külaliikumist ja suurendada kogukondlikku aktiivsust, külakeskuste ehk nn „oma pesade“ kui kokkusaamise kohtade loomise ja hoidmise toetamine (näiteks Tabivere mõisapark, Lähte kogukonnakeskus, Tammistu piirkond, Raadi-Vahi-Tila piirkond jne)“. Haljastus- ja rekreatsioonialade ruumiline plaan lahendatakse üldplaneeringu koostamise käigus.</p>
<p>Enn Tumm</p>	<p>Arendada edasi Tartu valla kergliiklusteede võrgustiku Kärknast Kärevere suunda ja sealt edasi Käreverest Laeva suunda. Kuna kergliiklusteed leiavad väga aktiivset kasutust tervisespordi eesmärgil ja Laeva küla keskusest Tartu Tallinna maanteeni on kavas rajada 2 km kergliiklusteed, siis pikaajaline eesmärk peaks olema selle rajatava osa ühendamine Tartu Tabivere suuna kergliiklusteega. Kärevere Kärkna kergliiklustee rajamine on olnud teemaks juba endise Laeva valla tegutsemise ajal. Eesmärk, et 2021 oleks kergliiklustee Kärknast Laevani.</p>	<p>Arvestada sisuliselt</p> <p>Selgitus Ettepanekus toodud teemapunkt on peasjalikult arengukavas laiapõhjalisemate strateegiliste tegevustena kajastatud: „Kergliiklusteede võrgustruktuuri kaardistamine, planeerimine, edasiarendamine ning ühendamine valla erinevate piirkondade, Tartu linna võrgustikuga ja teiste piirnevate omavalitsustega.“</p> <p>Objektide viisi ja ajakavaliselt investeringuplaane arengukavas välja tuua ei ole otstarbekas, sest see tegelikkuses piirab ja kitsendab arengukava.</p> <p>Kergliiklusteede ruumiline</p>

		võrgustik lahendatakse üldplaneeringu koostamise käigus.
Enn Tumm	Pakendijäätmete konteiner Kärevere külla optimaalsesse asukohta. Kärevere küla elanikel oli kunagi võimalus viia pakendijäätmeid endise Kärevere teemaja juures paiknevatesse konteineritesse. Kahjuks on see kõrvaldatud. Paigaldada pakendikonteiner kas nn Teemaja parklasse tagasi või üle tee maanteeameti parklasse, et autoga Tartu poole tööle liikuvatel elanikel oleks mugav oma pakendijäätmetest vabaneda.	<p>Arvestada</p> <p>Selgitus</p> <p>Ühe pakendikonteineri paigaldamine ei ole otseselt arengukava teema, kuid jäätmekäitlussüsteemi väljaarendamine laiemalt kogu vallas on arengukavas markeeritud.</p> <p>Anname selle info edasi valla keskkonnaspetsialistile, kes saab murekohaga operatiivselt tegeleda.</p>
Enn Tumm	Kaugtöökeskuse rajamine Laeva keskusesse. Tartu valla arengukava arutelul kerkis ülesse teema, mida ette võtta Laeva külakeskusega. Milliseid funktsioone sinna juurde teha annaks? Üheks teemaks, mis endise Laeva valla arengukava aruteludel räägitud sai ja mis on kirjas ka vanades arengukavades on nn kaugtöökeskuse loomine. Et inimestel, kellel on võimalik teha tööd arvutiga töökohast eemal oleks hubane ja mugav koht kus seda teha. Eeldaks eelnevaid uuringuid sealhulgas kohalike ettevõtete seas, kui suur on nõudlus antud teenuse järele.	<p>Arvestada osaliselt</p> <p>Selgitus</p> <p>Ettepanekus toodud teemapunkt on arengukavas laiapõhjalisemate strateegiliste tegevustena kajastatud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Laeva kultuurimaja ja noortekeskuse ruumi- ja arenguplaanide väljatöötamine – nn Laeva külakeskus”; 2. „Ettevõtluse toetamine taristu loomisel ja paremal kasutamisel”; 3: „Lairiba interneti kättesaadavuse tagamine igas valla piirkonnas (nn viimane miil), väljaehitamise igakülgne toetamine, mis annab ettevõtjatele võimaluse kaugtöö teostamiseks”. <p>Antud funktsiooni saavad katta ka valla raamatukogud, millede teenuste mitmekesistamine on arengukavas markeeritud.</p>
Enn Tumm	Eesmärk saada valla omandisse või sõlmida avaliku kasutuse lepingud nende kohalike teede kohta, mis antud hetkel ei ole valla omandis, kuid mille taga elab valla elanik. Samuti saavutada kokkulepe RMK-ga teede hoolduse ja remondi suhtes. Kui ühel vallal jääb jõudu väheks vaidluses RMK-ga, tuleb teema	<p>Arvestada sisuliselt</p> <p>Selgitus</p> <p>Juriidilised toimingud, sh ka erateede kasutusõiguste seadmine on valla igapäevatöö.</p>

	<p>üles võtta kas Tartumaa Omavalitsuste liidus või Eesti Omavalitsuste liidus, seljad kokku panna ja probleemile lahendus leida. See ei ole aktsepteeritav, et inimesed, kes maksavad makse, ei saa oma kodudele ligi, kuna RMK ei luba oma teid vallal hooldada. See on nagu riik riigis.</p>	<p>Lisasime arengukavasse teedevõrgu arendamise alapunkti juurde lõigu „...vallaelanike paremaks teenindamiseks teede omandisuhete täpsem reguleerimine.”</p>
Enn Tumm	<p>Tartu vallal anda omapoolne tõuge Kärevere sadama väljaarendamisesse. Emajõe sild Tartu Tallinn maanteel ja selle ümbrus on atraktiivne koht kalameestele ja loodushuvilistele. Hea ligipääs, kust saab paati vette lasta ja jõele pääseda. Tarvis rajada korralik slipp, heakorrastada ümbrus ja rajada vanajõe soppi paadisadam, koos vajaliku infrastruktuuriga. Tartu vald, koos linnaga võiks asutada näiteks sihtasutuse, kes kuulutaks välja ideekonkursi antud ala väljaarendamiseks. Kohalik Kärevere külaselts sai kunagi isegi rahastuse detailplaneeringule, kuid siis lihtsalt jõud rauges, kuna oli vaja teha ka KMH. Kel huvi, siis need materjalid on ka olemas selle kohta, mis tehtud sai.</p>	<p>Arvestada</p> <p>Selgitus Ettepanekus toodud teemapunkt on peajasjalikult arengukavas laiapõhjalisemate strateegiliste tegevustena kajastatud. Näiteks on Emajõe arengupotentsiaali parem ärakasutamine toodud turismi alaplokis.</p> <p>Samas ei kuulu Kärevere silla juures olev maa Tartu valla omandisse. Siiski on antud piirkonnas Emajõega seotud tegevusteks võimaluste loomine Tartu vallale oluline ning saame neid planeerida valla maadel.</p>
Enn Tumm	<p>Kärevere külas paikneva Koosa tee pindamine. Kuna Koosa tee ääres paikneb kokku 10 majapidamist ja kus suviti on eriti tihe liiklus, siis tee tolmas päris kõvasti. Kui on vihmased suved, siis tee ka laguneb. Kuna tee ääres on kokku 10 majapidamist, siis on mõistlik antud tee pinnata. Väheneb tolm ja niiskete ilmadega lagunemine. Paraneb elanike elukeskkond.</p>	<p>Mitte arvestada</p> <p>Selgitus Ettepanekus toodud teemapunkt on peajasjalikult arengukavas laiapõhjalisemate strateegiliste tegevustena kajastatud. Elukeskkonna arendamise alaploki all on toodud „Valla teedevõrgu arendamine, teede ja tänavate seisukorra parandamine ning ohutumaks muutmine, sh teede tolmuvaba katte alla viimine...”.</p> <p>Objektide viisi ja ajakavaliselt investeringuplaane arengukavas välja tuua ei ole otstarbekas, sest see tegelikkuses piirab ja kitsendab arengukava. Vald on koostamas teehoiukava, samuti lahendatakse teede küsimusi üldplaneeringu koostamise käigus.</p>

Enn Tumm	Vallal leida võimalused, kuidas ära kasutada Laeva piirkonna hajaasustuse eeliseid sealhulgas puhas loodus ja Alam Pedja looduskaitseala. On vaja soodustada loodusturismi ja inimestele tutvustada Alam Pedjat kui võimalust lõõgastuda puhtas looduses. Koostöö kohalike jahiseltsidega ja Palupõhja looduskooliga.	<p>Arvestada osaliselt</p> <p>Selgitus Ettepanekus toodud teemapunkt on arengukavas turismi alaploki üldisemalt kajastatud.</p> <p>Lisasime Alam-Pedja piirkonna- ja loodusspetsiifiliste arenduste toetamise strateegilisse eesmärki.</p>
Enn Tumm	Valla teeäärte niitmine vähemalt 2 korda aastas. Küla tee ääred endise Laeva valla territooriumil niitmata ja hooldamata. Korra aastas mitmete küsimiste peale niidetakse, kuid seda vähe. Peaks tegema enne jaanipäeva ja augusti lõpu poole. Külad oleks korras ja liiklusohlike olukordi tekiks vähem, mis on põhjustatud teele ulatuvast võsast ja niitmata heinast, mis omakorda piirab nähtavust.	<p>Mitte arvestada</p> <p>Selgitus Ettepanekus toodud teemapunkt on peasjalikult arengukavas laiapõhjalisemate strateegiliste tegevustena kajastatud.</p>
Jüri Hrabrov MTÜ Piiressaare Vabatahtlik Tuletõrje Selts	<p>Ettepanek</p> <p>Lisada arengukavasse: Õnnetuste ennetamiseks ja nendega kaasnevate tagajärgede likvideerimise valmiduse suurendamiseks tõhustame koostööd Päästeametiga. Toetame vabatahtlike päästekomandosid, et nende tegevus oleks jätkusuutlik. ning kaasame vallakodanikke ja ettevõtjaid turvalisuse ja avaliku korra kindlustamisele Tartu vallas.</p> <p>Vajaduse põhjendus</p> <p>Tartu vallas tegutsevad (Laeva ja Piiressaare) Vabatahtlikud tuletõrje seltsid, mis osalevad EAS, KÜSK, KOP, RTT jne toetusprogrammides/projektides ning kirjutavad projekte. Viimasel ajal projektide taotlusvormides peab kirjutama projekti seos arengukavade ja planeeringutega ning tuleb esitada väljavõte vastavast dokumendist ja viide vastavale dokumendile.</p> <p>2018-2030 Tartu Valla arengukavas ei leidnud seoseid.</p>	<p>Arvestada</p> <p>Selgitus Lisame antud lõigu arengukavasse.</p>
Martin Pedak (laekunud info edastus FB- grupist)	<p>Ettepanek</p> <p>Kui valla arengukava koostamisest rääkida, siis võiks sinna sisse kirjutada, et vald tellib ekspertiisi kiirelt kasvavate asulatega seonduvate probleemkohtade</p>	<p>Arvestada sisuliselt</p> <p>Selgitus Ettepanekus toodud teemapunkt on peasjalikult arengukavas</p>

	<p>tuvastamiseks, mis annaks ka soovitusi, kuidas neid lahendada. On täiesti normaalne, et Vallavalitsus ise ei suuda tekkivaid probleeme ette näha, mistõttu ongi tänaseks palju probleeme tekkinud. Las spetsialistid teevad oma tööd ja selgitavad välja, palju Vahil ja näiteks Kõrvekülas lasteaiakohti ja koolis klasse tuleb tulevikus avada, kui siia lisandub 10 a jooksul ütleme 3000 inimest. Lisaks muidugi ka liikluskorralduse probleemid ja lahendused. Praegu toimub arutu plahvatuslik rahvastiku kasv ilma infra ja tugiteenuste kasvuta ja kõik saavad aru, et see viib kriisini, kus mitte keegi pole rahul. Samas raha on piiratud hulk ja see peaks ka rahvastiku kasvule piiri ette tõmbama, kust üle saab minna vaid täiendavate rahavoogude leidmisel. Ei ole mõistlik ehitada 50 uut kortermaja ilma lasteai ja koolita ja teedevõrgu läbilaskvust suurendamata. Õnneks nüüd üks väike lasteaed sai nurgakivi, aga spetsialistid suudavad välja arvutada, mitme kortermaja lapsed sinna sisse mahuvad ja palju puudu jääb. Sellelaadsest ekspertiisist vald ei pääse, rahvamassi tulek on lihtsalt niivõrd võimas nende kortermajadega.</p>	<p>laiapõhjalisemate strateegiliste tegevustena kajastatud.</p> <p>Erinevate piirkondade ruumiline plaan lahendatakse üldplaneeringu koostamise käigus.</p>
--	---	---